

51-ой Международной научно-методической конференции НЕКОММЕРЧЕСКОГО АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ» «ОЦЕНКА ОЖИДАЕМЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ ОБУЧЕНИЯ ПО ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМ ПРОГРАММАМ И УЧЕБНЫМ ДИСЦИПЛИНАМ В КОНТЕКСТЕ КОМПЕТЕНТНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННОГО ПОДХОДА».

Сроки проведения: 17-19 марта 2021 года. (среда-пятница) Форма проведения пленарного заседания: онлайн Форма проведения секций: онлайн Дискуссионные площадки: межфакультетские секции по направлениям подготовки (онлайн)

1. **Цель конференции** – обмен опытом по методологической концепции оценивания результатов обучения как системы компетенций, формирующих содержание образовательных программ и профессиональных квалификаций выпускников. Языки и литература (Востоковедения, Филологии, факультет международных отношений) Ссылка конференции Zoom <https://us02web.zoom.us/j/86119569767?pwd=dHA4elord1k0STZHUNRhb1B2c2w3dz09> Идентификатор конференции: 861 1956 9767 Код доступа: 329723
2. **Модераторы:** Екшембеева Людмила Владимировна, д.филол.н., профессор, председатель МС факультета Исакова Гульназ Нурдилдаевна, секретарь МС факультета Секретарь: Алдашева Қамар Сағынғалиевна. доктор PhD, и.о. доцента кафедры общего языкознания и европейских языков Время работы секции: 17 марта 14.00-17.00 Перерыв: 15.30-15.40
3. Спикеры: 9). Адилбаева Улжалгас Бикеновна к.ф.н, и.о. доцента, зав. кафедрой иностранного языка. “Интеграция зарубежных МООС в изучении английского языка”
10). Адилбаева Улжалгас Бикеновна к.ф.н, и.о. доцента, зав. кафедрой иностранного языка, Гайипова Гулипа Абдырайимовна старший преподаватель кафедры иностранного языка “Общеввропейские компетенции владения иностранными языками: изучение, преподавание и оценка”
11. Адилбаева Улжалгас Бикеновна к.ф.н, и.о. доцента, зав. кафедрой иностранного языка, Дуйсенбаева Шакизат

Сейдуллаевна старший преподаватель кафедры иностранного языка “Организация СРС и её оценка”

Примечание: Предложения и рекомендации выслать 17 марта в 17.30 эксперту СМР Абиновой Г.Д. gulmira.abinova@kaznu.kz

Вторая статья на конференции:

51-ой Международной научно-методической конференции

Шет тілін меңгерудің жалпы Еуропалық компетенциясы: оқу, оқыту және бағалау

Адилбаева У.Б., Шет тілдері кафедрасы, ф.г.к., доцент, шет тілі кафедрасының меңгерушісі

Гайипова Г. А. кафедраның аға оқытушысы

Тілдерді үйретуде сіздің шет тілінде қаншалықты жақсы сөйлейтініңізді және түсінетіндігіңізді сипаттайтын әдіс бұл- Шет тілін меңгерудің жалпы Еуропалық компетенциясы арқылы орындалады. Мында мақсаттары ұқсас бірнеше жүйелер бар, олар: шет тілдерін оқыту кеңесі әзірлеген шет тілдерін оқыту стандарттары, тіл деңгейін бағалаудың критерийлері және Тілдерді оқыту туралы ведомствоаралық дөңгелек үстел. Шет тілін меңгерудің жалпы Еуропалық компетенциясы бұл кез-келген еуропалық тілге қолдану үшін арнайы жасалған жалпыеуропалық жүйе, сондықтан оны сіздің ағылшын, неміс және тіпті қазақ тілдеріндегі білімдеріңізді бағалау үшін қолдануға болады.

Тілді оқыту бағдарламаларын жоспарлау және оның мақсаттары:

-білім берудің бір деңгейінен екіншісіне көшу кезеңі

-олардың мақсаттары мен мазмұны;

-емтихандардың мазмұны;

-бағалау критерийлері;

Өзін-өзі жоспарлау:

-студенттердің қол жеткізілген білім деңгейі туралы хабардарлығын арттыру;

-студенттердің қол жетімді және сәйкес оқу мақсаттарын өздігінен анықтауы;

-оқу материалын таңдау;

-өзін-өзі бағалау және өзара бағалау құралдарын қолдану.

Бүгінгі күнде тілді оқытудың білім мен коммуникативтік біліктілік деңгейін анықтайтын деңгейлік өлшемдер әлемдік әдістемеде барлық тілдер үшін ұсынылып, деңгейлер өлшемі талданды десек қателеспейміз. Атап айтсақ шет тілін меңгерудің жалпы Еуропалық компетенциясын

дайындау барысында көптеген мемлекеттерде солар мен қатар Қазақстанда да түрлі зерттеулер жүргізіліп, байқаудан өткізіліп оның нәтижесінде тілді үйретудің деңгейлері белгіленді. Бұл жүйе үш ірі категориялар мен деңгейлерден тұрады олар А, В, С деп бөлінеді. Осы әрбір ірі деңгей жеке-жеке кіші деңгейлерге бөлінеді. Деңгейлердің осылай бөлінуі әрбір тіл үйренушінің тілді қандай деңгейде үйренгенін көрсетеді.

Біз айтып отырған Еуропалық деңгейлер жүйесіне сәйкес А, В, С деңгейлері А1,А2,В1,В2,С1,С2 деп аталатын 6 деңгейден тұрады. Тілді білу деңгейлерінің түсіндірмесі кестеде көрсетіледі.

1-кесте

A Basic user Негізгі пайдаланушы	B Proficient user Тәжірибелі қолданушы	C Independent user Тәуелсіз қолданушы
А1 Негізгі деңгей А2 Орта деңгей	В1 Ортадан жоғары деңгей В2 Жоғары деңгей	С1 Жетік деңгей С2 Кәсіби игерім

Қазіргі күнде Еуропада шет тілін меңгерудің жалпы Еуропалық компетенциясы шет тілін білу деңгейін сипаттайтын стандартты әдіс ретінде академиялық ортада кеңінен қолданылады. Еуропалықтардың көпшілігі сияқты бірнеше тілді оқығандар үшін бұл жүйе бір неше тіл білудің стандартталған тәсілін ұсынады және бүкіл Еуропа үшін стандартты жүйе ретінде қызмет етеді және оны шектеусіз қолдануға болады.

Деңгейлердің бөлінуі ағылшын тілін жоғары оқу орындағы студенттерінің В2 деңгейінде, магистратурада білім алатындардың С1 деңгейінде игеруін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Еуростандарт деңгейлерінің қысқаша сипаттамасы біздің келесі кестемізде көрсетіледі.

2-кесте

Independent user	C2 Proficiency	Берілген мәтіндің мазмұнын қиындықсыз бәрін түсіне алады. Жазба немесе ауызша, жаңалықтарды тыңдап нақты деректерді тыңдаушыға түсінікті етіп жеткізе алады. Кез келген тақырып бойынша дайындықсыз фразеологиялық және арнайы тіркестерді қолданып өз ойын жүйелі жеткізіп береді.
	C1 Advanced	Күрделі және көлемді мәтіндерді түсініп ешбір дайындықсыз өз ойын жеткізе алады. Кез келген жерде немесе қызметінің шеңберінде тілді дұрыс және тиімді қолдана алады.
Proficient user	B2 Upper-intermediate	Өз мамандықтары бойынша техникалық пікірталастарды қоса алғанда, нақты тақырыптар бойынша күрделі мәтіннің негізгі идеяларын түсіне алады. Көптеген тақырыптар бойынша нақты, егжей-тегжейлі мәтін жасай алады және әр түрлі нұсқалардың артықшылықтары мен кемшіліктерін бере отырып, өзекті мәселеге көзқарасын түсіндіре алады.
	B1 Intermediate	Жұмыста, оқуда, демалыста және т.б. кездесетін таныс мәселелер бойынша нақты стандартты енгізудің негізгі нүктелерін түсіне алады. Тілмен сөйлесетін аймақта саяхаттау кезінде туындауы мүмкін көптеген жағдайларды шеше алады. Таныс немесе жеке қызығушылық тудыратын тақырыптар бойынша қарапайым мәтін жасай алады. Тәжірибе мен оқиғаларды, армандарды, үміттер мен амбицияларды сипаттай алады және қысқаша пікірлер мен жоспарлардың себептері мен түсіндірмелерін бере алады.
Basic user	A2 Elementary	Өзекті мәселелерге қатысты сөйлемдер мен жиі қолданылатын тіркестерді түсінеді (мысалы, өте қарапайым жеке және отбасылық ақпарат, сауда, жергілікті география, жұмыс орны). -Таныс және күнделікті мәселелер бойынша тікелей ақпарат алмасуды қажет ететін қарапайым және күнделікті тапсырмаларда сөйлесе алады. -Қарапайым тілмен олардың пайда болу аспектілерін, қоршаған ортаны және жедел қажеттіліктегі мәселелерді сипаттай алады.

	<p>A1 Beginner</p>	<p>Нақты тілдегі қажеттіліктерді қанағаттандыруға бағытталған күнделікті қолданыстағы тіркестерді және өте қарапайым тіркестерді түсініп қолдана алады.</p> <p>Өздерін және басқаларды таныстыра алады және жеке мәліметтері, мысалы, тұратын жері, білетін адамдары және олар туралы сұрақтар қоя алады және жауап бере алады. -Басқа адамен танысып, көмектесуге дайын болған жағдайда қарапайым қарым-қатынас жасай алады.</p>
--	--------------------------------------	---

Алты деңгейдің әрқайсысы дағдылар мен дағдылардың сипаттамаларын қамтиды. B1 деңгейіне енді жеткен студент B2 деңгейін игеріп алғаннан мүлдем өзгеше, бірақ оның деңгейі B1 деңгейі ретінде анықталады. Тәжірибелік мәселе ретінде мұғалімдер алты деңгейдің әрқайсысын кіші деңгейлерге бөліп, сабақты жобалау және оқушыларды бағалау үшін бөліп отыруы керек.

Осы көрсетілген әрбір деңгейде тіл үйренуші: тыңдалым, оқылым, айтылым, сөйлесім, жазылым сияқты сөйлеу әрекетінің төрт түрін қолданады. Осы сөйлеу әрекеттерін анықтап түсіндіретін болсақ:

Тыңдалым – естигенін қабылдау қызметі болып табылады. Тыңдалым студенттің сөйлеу әрекетінің дамуына стимул береді. Студент тыңдалым арқылы жаңа тілдік материалдармен танысып, сөйлеу әрекетінің барлық түрлеріне қатысты өз дағдысы мен шеберлігін дамытады.

Оқылым – мәтіндегі жазылған ақпаратты көріп, оқып, түсінуге бағытталады, яғни мәтінді немесе тапсырманы оқып түсіну үшін қажет. Жалпы оқылым дегеніміз – тілді меңгерудің бір тәсілі, сөздік қорды көбейтудің құралы сонымен қатар грамматикалық құрылымдарды оқып есте сақтауға мүмкіндік береді.

Айтылым – қабылдау және сөйлеудің туу үдерісімен байланысты. Барлық адамның сөйлеу ағзалары бірдей болғанымен, артикуляциялық базасы түрліше. Мұнда орфоэпияға көп көңіл бөлген жөн, өйткені қазақ тіліндегі сөздердің барлығы жазылуына қарай айтыла бермейді.

Сөйлесім (тілдесім) – сөйлеу әрекетінің түрі. Тыңдалымға кері үдеріс. Бұл ретте коммуникативтік дағдыға үлкен назар аударылуы керек, яғни қарым қатынасты бастау, өз серіктесіне қарым-қатынастың жалғасын табу үшін стимул беру.

Жазылым – айтылған мәтіндегі сөздер мен сөйлемдерді сауатты жазуға бағытталады. Жазылым арқылы оқушылардың сөздік қорын көбейтуге болады. Сондай-ақ, оқушылар өзінің жеке басына қатысты хат

жаза білуге; құжаттарды толтыруға үйренеді; ұсынылған тақырып көлеміндегі мәселелер бойынша өз ойын қысқаша жазбаша білдіре алады. Белгілі бір тілде сөйлеу үшін сол тілдің тілдік құралдарын саналы дұрыс қолдана білуі керек. Оны дұрыс қолданудың басты ережесі көзбен көру, құлақпен есту, мимен ойлау арқылы іске асады. Тілдік және қатысымдық тұлғалар ойлау жүйесінің нәтижесінде дұрыс қолданылып, тілдегі сөйлесім әрекеті арқылы жүзеге асады. Сондықтан тілді үйрету барысында әрбір баланың жеке қабілетін, әрекетін, жан дүниесін ескере отырып пәнге деген дұрыс көзқарас қалыптастыруы қажет.

Тл – адамдар арасындағы қарым-қатынастың негізі және негізгі пікір алысатын құралы екенін ұмытпауымыз керек.

Критерий дегеніміз ұсынылған талаптарға сәйкес бір нәрсені бағалау болса, **критериалды бағалау** - бұл білім алушылардың білім жетістіктерін білім берудің мақсаттарына және мазмұнына сәйкес келетін, білім берумен танымдың қалыптасуына ықпал ететін, ұжымдық түрде дамыған, критерийлермен салыстыруға негізделген процесс.

Қалыптастырушы бағалау (feedback)- студенттер үшін “кері байланыс”: олардың мақсатқа қаншалықты екенін бағалау (жетістік дәрежесі), жақсы немесе дұрыс емес, қандай нәрсе жеткіліксіз жасалған, олардың нәтижелерін жақсарту үшін не істеу керектігін түсіну.

3-кесте

Критериалды бағалау			
Практикалық сабақтар	СРС және СРСІ	RK1, Mid term, RK 2	Экзамен (жиынтықтаушы)

Критериалды бағалау өзінің

-анық айқындылығымен

-жеке тұлға емес жұмыстың бағалануымен

-өзін-өзі бағалауға мүмкәндәк берилуімен

-кері байланыстың жүзеге асуымен ерекшелінеді

Қортындылай келе айтатынымыз, критериалды бағалау студенттерді оқуға

ынталандыруға, олардың оқуға деген қызығушылығын арттыруға және дамытуға бағытталған.

Қолданылған әдебиеттер және интернет бұлақтары

1. О.И.Можаева, А.С.Шилибекова, Д.Б.Зиеденова. Негізгі және жалпы орта мектеп мұғалімдеріне арналған критериалды бағалау бойынша нұсқаулық. Астана, 2017
2. М. В. Захарова, М. М. Лукина. К вопросу оценки и отметки на уроках английского языка в рамках управления качеством образования / Молодой ученый. — 2019. — № 15 (253). — С. 258-262.
1. <https://infourok.ru/kriterialdi-baalau-zhyesini-mazmni-1547608.html>
2. <https://melimde.com/1-kriterialdi-bafalau-jjesini-mazmni-andaj-jattar-arili-rettel.html>
3. <https://ru.bilimainasy.kz/20-08-05/>